

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Zdrowia

KZD.410.001.02.2017

P/17/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/17/001 – Wykonanie budżetu państwa w części 46 – Zdrowie, dział 851 – Ochrona zdrowia, rozdział 85153 – Zwalczanie narkomanii oraz wykonanie planu finansowego Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych w 2016 r.
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Departament Zdrowia
<i>Kontrolerzy</i>	1. Hanna Hawrylik, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr KZD/10/2017 z dnia 25 stycznia 2017 r. 2. Krzysztof Barej, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KZD/4/2017 z dnia 5 stycznia 2017 r. <p style="text-align: right;">(dowód: akta kontroli str. 1-4)</p>
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii w Warszawie (dalej: „Biuro” lub „KBPN”).
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Piotr Jabłoński, Dyrektor Biura <p style="text-align: right;">(dowód: akta kontroli str. 5)</p>

II. Wprowadzenie

Celem kontroli była ocena wykonania ustawy budżetowej na rok 2016 w części 46 – Zdrowie, dział 851 – Ochrona zdrowia, rozdział 85153 – Zwalczanie narkomanii oraz wykonania planu finansowego Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych w 2016 r.

Biuro działa na podstawie zarządzenia Ministra Zdrowia z dnia 22 czerwca 2010 r.¹, w którym określono statut i Regulamin organizacyjny Biura.

W ramach części 46 – Zdrowie, dział 851 – Ochrona zdrowia, rozdział 85153 – Zwalczanie narkomanii finansowano, zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii², m.in.: zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii, polegające na powierzaniu i wspieraniu wykonywania zadań publicznych wraz z udzielaniem dotacji na finansowanie ich realizacji na podstawie pełnomocnictwa ministra właściwego do spraw zdrowia oraz prowadzenie krajowego systemu informacji o narkotykach, a także monitorowanie działań podejmowanych na rzecz przeciwdziałania narkomanii na poziomie krajowym i międzynarodowym.

Zarządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 lutego 2014 r. w sprawie ustanowienia dysponentów środków budżetu państwa w części 46 - Zdrowie³, Dyrektor Biura został ustanowiony dysponentem drugiego stopnia środków budżetu państwa w części 46 – Zdrowie.

Zakres kontroli obejmował:

- wykonanie dochodów budżetowych,
- wykonanie wydatków budżetu państwa, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,
- prawidłowość i rzetelność sporządzenia rocznych sprawozdań budżetowych za 2016 r. oraz sprawozdań za IV kwartał 2016 r. w zakresie operacji finansowych,

¹ Dz. Urz. MZ Nr 9, poz. 54, ze zm.

² Dz. U. z 2016 r. poz. 224, ze zm.

³ Dz. Urz. MZ poz. 40.

- nadzór i kontrolę sprawowane przez dysponenta II stopnia budżetu państwa, w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych⁴ (dalej „ufp”),
- wykonanie planu finansowego Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych w 2016 r. w zakresie powierzonych przez Ministra Zdrowia czynności związanych z zarządzaniem programami w ramach realizacji zadań z zakresu ochrony zdrowia,
- realizację wniosków pokontrolnych sformułowanych po poprzedniej kontroli budżetowej.

W 2016 r. w części 46 – Zdrowie, dział 851 – Ochrona zdrowia, rozdział 85153 – Zwalczanie narkomanii dochody wyniosły 11,63 tys. zł. Wydatki budżetu państwa zrealizowano w wysokości 9.554 tys. zł, w tym 2.654 tys. zł stanowiły wydatki na utrzymanie Biura (bieżące i majątkowe).

III. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena i jej uzasadnienie

Najwyższa Izba Kontroli ocenia⁵ pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2016 r. w części 46 – Zdrowie, dział 851 – Ochrona zdrowia, rozdział 85153 - Zwalczanie narkomanii.

W 2016 r. zrealizowano wydatki budżetowe z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ustawie o finansach publicznych.

Pozytywną ocenę uzasadnia również to, że w rezultacie wydatkowania środków osiągnięto cele prowadzonej działalności zaplanowane w układzie zadaniowym⁶. W 2016 r. zrealizowano 316 programów profilaktyczno-rehabilitacyjnych, tj. o 5% więcej niż zaplanowano, co zwiększyło dostęp do programów osobom uzależnionym i ich rodzin. Biuro rzetelnie, zgodnie z art. 175 ust. 1 i 2 ufp, sprawowało nadzór i kontrolę nad wykonywaniem budżetu w rozdziale 85153 - Zwalczanie narkomanii.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała roczne i kwartalne sprawozdania za 2016 r. sporządzone przez dysponenta II stopnia części 46 – Zdrowie, dział 851 – Ochrona zdrowia, rozdział 85153 – Zwalczanie narkomanii. Sprawozdania jednostkowe Biura sporządzono na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. Przyjęte mechanizmy kontroli zarządczej zapewniały kontrolę prawidłowości i rzetelności sprawozdań budżetowych.

Sprawozdania przekazywały prawdziwy obraz dochodów, wydatków, a także należności i zobowiązań w 2016 r. Były sporządzane terminowo, stosownie do przepisów rozporządzeń Ministra Finansów w sprawie: sprawozdawczości budżetowej⁷, sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych⁸, a także sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym⁹.

Ujawnione w toku kontroli NIK uchybienia nie miały wpływu na realizację budżetu państwa w rozdziale 85153 – Zwalczanie narkomanii i polegały m.in. na:

- niezapewnieniu obsady na stanowiskach kierowniczych w dwóch jednostkach organizacyjnych Biura;
- zawieraniu umów cywilnoprawnych z osobami spoza Biura mających cechy umów o pracę.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Dyrektora Biura w zakresie realizacji w 2016 r. powierzonych przez Ministra Zdrowia czynności związanych z zarządzaniem programami w ramach realizacji zadań z zakresu ochrony zdrowia, określonych art. 88

⁴ Dz.U. z 2016 r. poz. 1870, ze zm.

⁵ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2016 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę opisową.

⁶ Przyjęty miernik dla podzadania 20.5.1.W - liczba realizowanych programów profilaktyczno-rehabilitacyjnych. W 2016 r. planowany poziom miernika - 300 programów.

⁷ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2016 r. poz. 1015, ze zm.).

⁸ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1773).

⁹ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz.U. Nr 298 poz. 1766).

ust. 4 ustawy o grach hazardowych. Wykonanie kosztów Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych (dalej: „Fundusz” lub „FRPH”) na realizację programów wyniosło 9.198,4 tys. zł i kształtowało się na poziomie 70,8% planu (13.000,0 tys. zł). Było ono niższe niż w 2015 r. o 746,1 tys. zł (9.944,5 tys. zł, wykonanie planu 76,5%).

Biurow prawidłowo realizowało czynności związane z zarządzaniem programami, a w szczególności dotyczące wylaniania wykonawców, przekazywania środków oraz monitorowania i rozliczania dotacji.

Ocena NIK została sformułowana na podstawie wyników kontroli realizacji 16 (9,2%) umów zawartych na finansowanie ustawowych zadań Funduszu na kwotę 1.579,7 tys. zł (17,2% wydatków poniesionych w 2016 r.).

IV. Wyniki kontroli

1. Dochody budżetowe

Opis stanu faktycznego

W planie finansowym Biura dochody budżetu państwa na 2016 r. w części 46, dział 851 – Ochrona zdrowia, rozdział 85153 – Zwalczanie narkomanii nie zostały zaplanowane.

Zrealizowane dochody wyniosły 11,63 tys. zł, w tym: wpływy ze zwrotów niewykorzystanej dotacji przekazanych w 2015 r. na realizację zadań zleconych – 10,6 tys. zł, wpływy z pozostałych dochodów – 0,96 tys. zł i wpływy z tytułu odsetek bankowych – 0,07 tys. zł. Kwota uzyskanych dochodów w 2016 r. była o 5,02 tys. zł niższa od dochodów zrealizowanych w 2015 r.¹⁰, tj. o 30,2 %.

Na koniec 2016 r. nie wystąpiły należności pozostałe do zapłaty.

(akta kontroli str. 6-7, 49 – 50; 51-62, 146 – 147, 337)

2. Wydatki budżetu państwa

Opis stanu faktycznego

Wydatki budżetu państwa w części 46, dział 851 – Ochrona zdrowia, rozdział 85153 – Zwalczanie narkomanii zostały zrealizowane w kwocie 9.554,0 tys. zł¹¹, co stanowiło 100,0% planu po zmianach (9.556,8 tys. zł). W porównaniu do roku 2015 r. nastąpił wzrost wydatków o 157,3 tys. zł¹², tj. o 1,7 %.

W strukturze wydatków dotacje stanowiły 55,4% (5.293,5 tys. zł), wydatki bieżące jednostek budżetowych 43,7% (4.173,3 tys. zł), wydatki majątkowe 0,9% (87,2 tys. zł).

2.1. Wydatki na zadania zlecone z zakresu przeciwdziałania narkomanii

Wydatki na zadania zlecone z zakresu przeciwdziałania narkomanii w 2016 r. wyniosły 6.900,0 tys. zł (72,2% wydatków ogółem), w tym:

- dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych jednostkom nie zaliczanym do sektora finansów publicznych - 5.293,5 tys. zł¹³, tj. 100% planu po zmianach i 98,6% wykonania 2015 r.,

- wydatki bieżące na zadania zlecone z zakresu przeciwdziałania narkomanii - 1.606,5 tys. zł, (tj. 23,3% wydatków na zadania zlecone - 6.900,0 tys. zł i 38,5% wydatków bieżących ogółem - 4.173,3 tys. zł).

W porównaniu do 2015 r.¹⁴ wydatki na zadania zlecone były niższe o 81,8 tys. zł, tj. o 1,2 %.

¹⁰ W 2015 r. Biuro zrealizowało dochody w wysokości 16,65 tys. zł.

¹¹ Na podstawie Rb-28 sprawozdania z wykonania budżetu państwa za rok 2016.

¹² Zrealizowane wydatki w 2015 r. wyniosły 9.396,7 tys. zł.

¹³ W tym: na zadania zlecone fundacjom - 1.240,3 tys. zł, (tj. 99,3% planu po zmianach - 1.249,3 tys. zł i 120,7% wykonania w 2015 r.), stowarzyszeniom - 4.035,2 tys. zł, (tj. 100% planu po zmianach - 4.035,2 tys. zł i 93,4% wykonania w 2015 r.) oraz pozostałym jednostkom nie zaliczanym do sektora finansów publicznych - 18 tys. zł, (tj. 100% planu po zmianach - 18,0 tys. zł i 92,8% wykonania w 2015 r.).

¹⁴ W 2015 r. wydatki na zadania zlecone z zakresu przeciwdziałania narkomanii wyniosły 6.981,8 tys. zł.

2.1.1. Dotacje z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu przeciwdziałania narkomanii

W wyniku przeprowadzonego postępowania konkursowego, w okresie od 9 listopada do 27 listopada 2015 r., dokonano wyboru 11 programów do realizacji w 2016 r. i w dniu 4 stycznia 2016 r. podpisano z jednostkami spoza sektora finansów publicznych 135 umów na łączną kwotę 5.293,5 tys. zł, w tym 31 umów z fundacjami na kwotę 1.240,3 tys. zł¹⁵, 103 umowy ze stowarzyszeniami na kwotę 4.035,2 tys. zł oraz jedną umowę z jednostką organizacyjną działającą na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej na kwotę 18,0 tys. zł.

Według danych Biura, w wymaganym terminie, tj. do 30 stycznia 2017 r., 19 jednostek nie złożyło sprawozdania z rozliczenia zadań, a 13 nie wykorzystało dotacji na kwotę 5.1 tys. zł¹⁶. Główna Księgowa wyjaśniła, że zwroty części dotacji wynikały m.in. z braku jej pełnego wykorzystania lub były spowodowane wykazanymi w rozliczeniu końcowym mniejszymi wydatkami z zadeklarowanych w umowach środków własnych, co skutkowało ostatecznie zwiększeniem udziału dotacji w całości kosztów realizacji zadania i koniecznością zwrotu kwot dotacji uznanych za pobrane w nadmiarze.

(dowód: akta kontroli str. 811- 818)

Kontrolą objęto dobrane w sposób celowy dotacje przekazane 22 jednostkom spoza sektora finansów publicznych, na podstawie podpisanych umów o wsparcie realizacji zadania publicznego w rozumieniu art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie¹⁷, na kwotę 962,9 tys. zł, co stanowiło 18,2% zrealizowanych wydatków na dotacje (5.293,5 tys. zł).

Umowy dotacji objęte badaniem, podpisane przez Ministra Zdrowia reprezentowanego przez Dyrektora Biura, działającego na podstawie pełnomocnictwa udzielonego 6 kwietnia 2011 r., spełniały wymogi zawarte w art. 151 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

Spośród 22 zleceniobiorców, 21 wykorzystało dotację w 100%. Natomiast Stowarzyszenie Katolicki Ruch Antynarkotyczny „Karan” w Radomiu dokonało zwrotu niewykorzystanej dotacji w kwocie 302,51 zł.

(dowód: akta kontroli str. 817 – 818; 831 - 856, 857 - 858)

Przekazywanie i rozliczanie dotacji następowało zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy o finansach publicznych i innymi przepisami prawa.

Ustalone
nieprawidłowości
i uwagi

W ramach kontroli wydatków, badaniem objęto umowy cywilnoprawne podpisane z jednostkami spoza sektora finansów publicznych, którym przyznano dotacje celowe z budżetu państwa na kwotę 5.150,0 tys. zł (tj. 97,3% zrealizowanych wydatków na dotacje).

W wyniku analizy programów (zadań) wybranych w konkursie ofert i umów podpisanych na ich realizację w 2016 r., przedstawionych w „Sprawozdaniu Biura z wykonania budżetu oraz zadań zleconych w roku 2016”, przekazanym Ministrowi Zdrowia w dniu 17 lutego 2017 r., stwierdzono, że w zestawieniu udzielonych dotacji wpisano pod programami, w przypadku

¹⁵ W tym dwie umowy podpisano z Fundacją „Praesterno” w Warszawie, którą wybrano w konkursie ofert przeprowadzonym w okresie wcześniejszym, tj. umowy nr 135/W/P/2016 z dnia 4 stycznia 2016 r. na Prowadzenie Ogólnopolskiej Poradni Internetowej w ramach programu: „Serwis pomocowo – edukacyjny PORADNIA .narkomania.org.pl” w Warszawie na kwotę 90,0 tys. zł i umowę nr 73/W/W/2016 r. z dnia 4 stycznia 2016 r. na prowadzenie Serwisu Informacyjnego – Narkomania w ramach programu „Serwis Informacyjny – Narkomania” w Warszawie na kwotę 95,0 tys. zł.

¹⁶ W tym dwie fundacje - 4.262,39 zł i 11 stowarzyszeń - 870,08 zł.

¹⁷Dz. U. z 2016 r. poz. 1817, ze zm.

dwóch jednostek¹⁸, inne podmioty niż wybrane w konkursie ofert. Ponadto, w jednym przypadku, błędnie wpisano nazwę jednostki¹⁹.

(dowód: akta kontroli str. 560-561; 330-476, 831- 856)

W trakcie kontroli „Zestawienie dotacji udzielonych z budżetu Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii za rok 2016” zostało skorygowane.

(dowód: akta kontroli str. 563 – 624)

Opis stanu faktycznego

W ramach nadzoru nad realizacją zadań zleconych z zakresu przeciwdziałania narkomanii Biuro przeprowadziło u zleceniobiorców 23 kontrole, w tym 9 kontroli finansowych i 14 merytorycznych.

Tylko w jednej jednostce, z 9 objętych kontrolą finansową, nie było nieprawidłowości. W pozostałych 8 stwierdzono m.in. prowadzenie dokumentacji finansowo – księgowej (faktury, rachunki) niezgodnie z obowiązującymi przepisami²⁰.

W ramach kontroli merytorycznych sprawdzano m.in. zgodność realizacji zleconych zadań z zakresem merytorycznym umowy i harmonogramem oraz poprawność prowadzenia dokumentacji dotyczącej wykonania zadań. Zalecenia pokontrolne Biura zostały wykonane przez zleceniobiorców we wskazanym terminie²¹.

(dowód: akta kontroli str. 809)

Główna Księgowa Biura wyjaśniła m.in., że Biuro przeprowadziło w 2016 r. kontrole finansowe, kompleksowe u 9 zleceniobiorców ze względu na niedostateczną obsadę etatową w zakresie nadzoru nad realizacją zadań zleconych. Krajowe Biuro wielokrotnie występowało do Ministra Zdrowia z prośbą o przyznanie dodatkowych etatów. W 2015 r. Minister Zdrowia przyznał jeden dodatkowy etat na wnioskowane trzy etaty.

(dowód: akta kontroli str.790 - 811)

2.1.2. Wydatki bieżące na zadania zlecone z zakresu przeciwdziałania narkomanii w 2016 r

Opis stanu faktycznego

Wydatki bieżące na zadania zlecone z zakresu przeciwdziałania narkomanii wyniosły 1.606,5 tys. zł, tj. 23,3% wydatków na zadania zlecone (6.900,0 tys. zł) i 16,8%% wydatków ogółem (9.554,0 tys. zł). W porównaniu do 2015 r. wydatki były niższe o 6,6 tys. zł²², tj. o 0,4%.

Najwyższe wydatki poniesiono na zakup usług pozostałych w kwocie 1.116,2 tys. zł, tj. 69,5% wydatków bieżących na zadania zlecone. W ramach tej kwoty sfinansowano m.in. programy na kwotę 692,5 tys. zł²³, obsługę serwisową – 115,3 tys. zł, serwis pogwarancyjny – 57,8 tys. zł, obsługę prawną – 40,6 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str.332-476)

¹⁸ Z Fundacją Redukcji Szkód w Warszawie podpisano umowę na realizację zadania 8 - „Ograniczenie ryzyka szkód zdrowotnych i społecznych wśród osób uzależnionych od narkotyków”, a w zestawienie udzielonych dotacji wpisano zadanie 9 - „Program wspierający leczenie substytucyjne”. Ze Stowarzyszeniem "Podajmy dalej" w Warszawie podpisano umowę na realizację zadania 9 - „Program wspierający leczenie substytucyjne”, a w zestawienie udzielonych dotacji wpisano zadanie 6 „Specyficzne programy kierowane do kobiet używających szkodliwie lub uzależnionych od narkotyków”.

¹⁹ W wyniku konkursu ofert na 2016 r. dot. zadania 10 „Programy postrehabilitacyjne” wpisano Stowarzyszenie Pomocy „Arka Nadziei” zamiast Fundacja „Arka Nadziei”.

²⁰ Niewłaściwa dekretacja na dokumentach, brak daty sporządzenia dekretacji, brak daty potwierdzenia wykonania zadań zleconych, brak zapisów dotyczących sposobu dokonywania wydatku (gotówka, przelew).

²¹ Zgodnie ze „Sprawozdaniem Biura z wykonania budżetu oraz zadań zleconych w roku 2016”.

²² W 2015 r. wydatki bieżące na zadania zlecone z zakresu przeciwdziałania narkomanii wyniosły 1.613,4 tys. zł.
²³ W tym m.in.: 10 umów na szkolenia certyfikujące - 157,1 tys. zł, 9 umów na programy z zakresu profilaktyki – 53,4 tys. zł, 8 umów na programy w zakresie leczenia i rehabilitacji - 96,6 tys. zł, 6 umów na programy z zakresu edukacji publicznej – 137,2 tys. zł, 8 umów na programy badawcze – 206 tys. zł, 1 umowa na program ewaluacyjny – 42,2 tys. zł.

2.2. Wydatki na utrzymanie Biura

Opis stanu faktycznego

Wydatki na utrzymanie Biura (bieżące i majątkowe) wyniosły 2.654,0 tys. zł, tj. 99,9% planu po zmianach (2.656,8 tys. zł) i stanowiły 27,8% wydatków ogółem (9.554,0 tys. zł). Wydatki bieżące Biura wyniosły 2.566,8 tys. zł, co stanowiło 100% planu po zmianach i 106,3% wykonania w 2015 r.²⁴.

Najwyższy udział w wydatkach bieżących Biura stanowiły wynagrodzenia osobowe wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym i pochodnymi od tych wynagrodzeń – 72,7% (1.867,2 tys. zł²⁵). Udział wydatków w pozostałych paragrafach klasyfikacji budżetowej stanowił od 6,4% do 0,02% wydatków bieżących Biura.

(akta kontroli str. 113 – 114, 115 – 116, 181, 181A)

2.3. Zatrudnienie i wydatki na wynagrodzenia

Opis stanu faktycznego

Przeciętna liczba zatrudnionych, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych w Biurze, według Rb-70, w 2016 r. wynosiła 28 osób i w porównaniu do 2015 r. nie uległa zmianie. Przeciętne wykonanie zatrudnienia w okresie sprawozdawczym, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych, było niższe od planowanego²⁶ o 4 osoby, tj. o 12,5%. Osoby zatrudnione w Biurze na podstawie umowy o pracę posiadały status osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń. Na koniec 2016 r. stan zatrudnienia, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych, wynosił 28 osób i w porównaniu do stanu na koniec 2015 r. zmniejszył się o jedną osobę.

(dowód: akta kontroli str. 150 – 176)

Na koniec 2015 r. i 2016 r. w Biurze zatrudnionych było na podstawie umowy o pracę odpowiednio 30 osób na 29 etatu i 31 osób na 30 etatu. Różnice danych dotyczących zatrudnienia wynikają ze sposobu prezentowania zatrudnienia w sprawozdaniu Rb-70²⁷.

W 2016 r. wysokość wynagrodzeń osobowych²⁸ w Biurze wynosiła 1.585,2 tys. zł i w porównaniu do 2015 r. była wyższa o 178,3 tys. zł, tj. o 12,7% (1.406,9 tys. zł).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na pełnozatrudnionego w Biurze w 2016 r., wyniosło 4.760,25 zł i w porównaniu z rokiem 2015 wzrosło o 592,37 zł²⁹, tj. o 14,22%.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na osobę zatrudnioną na kierowniczym stanowisku zawierało się od 10.108,20 zł (Dyrektor Biura) do 4.203,72 zł (kierownik działu).

(dowód: akta kontroli str. 148 - 149)

Ustalone nieprawidłowości i uwagi

W 2016 r. w dwóch jednostkach organizacyjnych Biura stanowisko kierownika działu nie było obsadzone. Od 2014 r. nie zatrudniano Kierownika Działu Lecznictwa i Certyfikacji oraz Kierownika Działu Nadzoru nad Realizacją Zadań Zleconych.

(dowód: akta kontroli str. 121–122)

Główna Księgowa Biura, sprawująca bezpośredni nadzór nad Działem Księgowo-Finansowym odpowiedzialnym za prowadzenie całości spraw osobowych pracowników Biura, wyjaśniła m.in., że w związku z pilną potrzebą zatrudnienia pracowników merytorycznych na innych stanowiskach niezbędnych dla realizacji zadań statutowych Biura, w tym jednej osoby w Dziale Rozwiązywania Problemów Hazardowych na stanowisku młodszego specjalisty ds. rozwiązywania problemów hazardowych oraz jednej osoby w Centrum Informacji o Narkotykach i Narkomanii, Biuro nie posiadało wolnych etatów na zatrudnienie pracowników na wakujące stanowiska. Pracę w Dziale Lecznictwa i Certyfikacji od dnia 1 lipca 2014 r. koordynuje główny specjalista terapii uzależnień.

(dowód: akta kontroli str. 859 - 883)

²⁴ Zrealizowane wydatki bieżące na utrzymanie Biura w 2015 r. wyniosły 2.414,9 tys. zł.

²⁵ Wynagrodzenia osobowe – 1.481,4 tys. zł, dodatkowe wynagrodzenie roczne -103,8 tys. zł, składki na ubezpieczenie społeczne – 254,3 tys. zł, składki na Fundusz Pracy – 26,7 tys. zł, składki PFRON – 1,0 tys. zł.

²⁶ W „Planie po zmianach” wykazuje się zatrudnienie jednostki, na które jednostka sprawozdawcza otrzymała wynagrodzenia osobowe.

²⁷ W sprawozdaniu Rb-70 do zatrudnienia nie wlicza się, zgodnie z przepisami osób, które nie otrzymują za dany okres wynagrodzenia od zakładu pracy, tj. osób będących na urloпах bezpłatnych, wychowawczych i macierzyńskich oraz zasiłkach chorobowych.

²⁸ Według Rb -70.

²⁹ Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w Biurze w 2015 r. wyniosło 4.167,88 zł.

2.4. Wydatki na wynagrodzenia bezosobowe

Opis stanu
faktycznego

W 2016 r. na wynagrodzenia bezosobowe wydatkowano 355,2 tys. zł, co stanowiło 100% planu po zmianach i 102% wykonania 2015 r. (348,1 tys. zł). W ramach tej kwoty zrealizowano łącznie 321 umów zlecenia, w tym 86 w ramach wydatków na utrzymanie Biura, na kwotę 163,9 tys. zł oraz 235 umów zlecenia w ramach wydatków bieżących na „Zadania zlecone z zakresu przeciwdziałania narkomanii”, na kwotę 191,3 tys. zł.

Ustalone
nieprawidłowości
i uwagi

1. Biuro zawierało umowy cywilnoprawne na realizację bieżących zadań, które miały cechy umów o pracę.

Na podstawie objętych badaniem 100% umów zlecenia na kwotę 355,2 tys. zł stwierdzono, że z 4 osobami spoza Biura zawarto 49 umów zlecenia na realizację bieżących zadań Biura³⁰, na kwotę 113,7 tys. zł. Przedmiotem umów, było prowadzenie bieżącego nadzoru finansowego nad realizacją zadań zleconych³¹, dozоровanie mienia i sprzętanie³², opracowanie zaleceń z zakresu BHP³³. Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym Biura zlecone zadania, oprócz zadań z zakresu BHP, należały do kompetencji Działu Nadzoru nad Realizacją Zadań Zleconych i Działu Administracyjnego.

Główna Księgowa Biura wyjaśniła między innymi, że przyczyną zawierania umów zlecenia dotyczących bieżących zadań Biura, był brak wolnych etatów.

(dowód: akta kontroli str. 859 – 880, 1190-1195)

W 2016 r. wykorzystanie wydatków na wynagrodzenia osobowe wyniosło 1.481,4 tys. zł, tj. 100% planu, mimo że wykonane zatrudnienie, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych, było niższe o 12,5% od zatrudnienia planowanego³⁴, na które Biuro otrzymało wynagrodzenia osobowe.

Realizacja umów zlecenia następowała w warunkach określonych w art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy³⁵, a ich treść jednoznacznie wskazywała, że prace powinny być wykonywane w określonym miejscu i czasie, pomiędzy stronami występowała podległość służbowa, a zadania miały charakter ciągły lub powtarzający się.

Zgodnie z art. 22 § 1 Kodeksu pracy, przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca – do zatrudnienia pracownika za wynagrodzeniem. Z kolei art. 22 § 1¹ określa, że zatrudnienie w warunkach określonych w § 1 jest zatrudnieniem na podstawie stosunku pracy, bez względu na nazwę zawartej przez strony umowy. Przepis art. 22 § 1² będący dopełnieniem przywołanych stanowi, iż nie jest dopuszczalne zastąpienie umowy o pracę umową cywilnoprawną przy zachowaniu warunków wykonywania pracy, określonych w § 1.

2. Wśród osób realizujących zadania na podstawie umowy zlecenia 26 było zatrudnionych w Biurze na podstawie umowy o pracę, (tj. 83,9% zatrudnionych na koniec 2016 r.). Z pracownikami Biura podpisano łącznie 172 umowy zlecenia w ramach wydatków na utrzymanie Biura i zadań zleconych z zakresu przeciwdziałania narkomanii, na łączną kwotę 146,4 tys. zł, w tym 75 umów na kwotę 29,3 tys. zł na prowadzenie telefonu zaufania poza godzinami pracy.

³⁰ W ramach wydatków na utrzymanie Biura

³¹ Jedna osoba na podstawie umowy zlecenia wykonywała prace należące do zadań Działu Nadzoru nad Realizacją Zadań Zleconych. Podpisano 13 umów, na okresy miesięczne, na łączną kwotę – 47,6 tys. zł.

³² Z dwoma osobami podpisano łącznie 24 umowy zlecenia na wykonywanie dozoru mienia w siedzibie Biura oraz na sprzętanie pomieszczeń biurowych, należące do zadań Działu Administracyjnego na kwotę na kwotę 61,8 tys. zł.

³³ Z jedną osobą podpisano 12 umów zlecenia na prowadzenie spraw związanych z BHP w siedzibie Biura i w Oddziale Biura na łączną kwotę – 4,3 tys. zł.

³⁴ Zgodnie ze Sprawozdaniem o zatrudnieniu i wynagrodzeniach Rb-70 (IV 2016 r.).

³⁵ Dz. U. z 2016 r. poz. 1666, ze zm.

W 2016 r. podpisano 29 umów z pracownikami Biura, na łączną kwotę 33,37 tys. zł³⁶ na realizację zadań wynikających z Regulaminu organizacyjnego lub/i będących w zakresie ich czynności.

Dotyczyły one m.in.:

- prowadzenia archiwum oraz koordynacji i nadzoru nad archiwizacją – zadania zlecono Kierownikowi Działu Administracyjnego, podpisując 11 umów na kwotę 10,3 tys. zł, mimo że zgodnie z § 12 Regulaminu organizacyjnego zadania te należały do kompetencji Działu Administracyjnego;
- koordynacji prac w zakresie przygotowania programów finansowanych ze środków Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych (FRPH) – zadanie zlecono Kierownikowi Działu Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych na kwotę 3,6 tys. zł, chociaż Dział FRPH odpowiedzialny był m.in. za realizację działań wynikających z rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 16 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowych warunków uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań z zakresu ochrony zdrowia, trybu składania wniosków oraz przekazywania środków z FRPH³⁷, w tym: m.in. przygotowywania postępowania związanego z rozstrzygnięciem wniosków o udzielenie dofinansowania realizacji zadań określonych w art. 88 ust. 4 ustawy o grach hazardowych, rozpatrywanie wniosków oraz sprawowanie nadzoru merytorycznego nad wykonywaniem zadań zleconych w zakresie programów ministra właściwego do spraw zdrowia. Ponadto, zgodnie z zakresem czynności, do zadań Kierownika Działu FRPH należało sprawowanie nadzoru i koordynacja działalności tego Działu;
- prowadzenia nadzoru finansowego nad realizacją zadań zleconych FRPH – zadanie zlecono Specjaliście ds. Rozliczeń Finansowych zatrudnionej w Dziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Zleconych na podstawie 11 umów na kwotę 12,7 tys. zł. Zgodnie z zakresem czynności, do zadań tego pracownika należało m.in. rozliczanie zadań zleconych umowami i ich monitorowanie, współpraca z osobami prowadzącymi nadzór merytoryczny nad realizacją zadań zleconych z zakresu rozwiązywania problemów hazardowych;
- prowadzenia i uaktualniania bazy specjalistów terapii uzależnień i na koordynację i ewidencję specjalistów – zadania zlecono Specjaliście ds. Szkoleń Certyfikowanych zatrudnionemu w Dziale Lecznictwa i Certyfikacji na podstawie 4 umów na łączną kwotę 3,17 tys. zł. Zgodnie z zakresem czynności, prowadzenie dokumentacji z całości prac związanych z system szkoleń i certyfikacji, bieżącej aktualizacji ewidencji wydawanych certyfikatów specjalistów oraz instruktorów terapii uzależnionych od narkotyków należało do zadań tego pracownika;
- sporządzenia instrukcji inwentaryzacyjnej na potrzeby polityki rachunkowości w Biurze, oraz dokonanie wyceny środków trwałych, sprzętu, wyposażenia oraz oprogramowania na dzień 31 grudnia 2015 r. w ramach przeprowadzonej inwentaryzacji majątku Biura oraz konsultację i przeprowadzenie analiz finansowych w zakresie działań planowanych do realizacji w ramach NPZ w 2016 r. i 2017 r. – zadania zlecono Zastępcy Głównej Księgowej Biura na podstawie dwóch umów na łączną kwotę 3,6 tys. zł. Zgodnie z § 10 Regulaminu organizacyjnego, do zadań Działu Finansowo-Księgowego, bezpośrednio nadzorowanego przez Główną Księgową, należy m.in. zarządzanie środkami finansowymi Biura oraz prawidłowe i terminowe dokonywanie rozliczeń finansowych, opracowanie i aktualizacja projektów zarządzeń wewnętrznych wprowadzających m.in. instrukcję inwentaryzacyjną, prowadzenie ewidencji majątku trwałego i wyposażenia, sporządzanie rozliczeń inwentaryzacji składników majątkowych Biura. Z zakresu czynności wynika, że do zadań Zastępcy Głównej Księgowej należało m.in. „opracowywanie, w porozumieniu z Główną Księgową, wewnętrznych aktów prawnych w zakresie rachunkowości oraz gospodarki finansowej Biura przedstawianych Dyrektorowi do akceptacji” oraz opracowywanie analiz finansowych w zakresie płynności finansowej Biura w podziale na poszczególne źródła finansowania, prowadzenie bieżącej rachunkowości Biura w programie Symfonia FK.

Główna Księgowa Biura wyjaśniła m.in., że umowy zlecenia z pracownikami Biura zawierane były w przypadku konieczności wykonania prac niezbędnych dla prawidłowego

³⁶ 6,5% wydatków na wynagrodzenia bezosobowe– 355,2 tys. zł.

³⁷ Dz. U. z 2011 r. Nr 6, poz. 27.

działania Biura oraz, że prace wykonano poza godzinami pracy i nie były ujęte w zakresie obowiązków.

(dowód: akta kontroli str. 859 - 880)

Zdaniem NIK, Dyrektor Biura powinien dokonać analizy poziomu zatrudnienia w Biurze i w sytuacji stwierdzenia faktycznych niedoborów kadrowych podjąć odpowiednie działania w tej sprawie.

2.5. Wydatki majątkowe Biura

Opis stanu
faktycznego

Wydatki majątkowe Biura zrealizowane zostały w wysokości 87,2 tys. zł, co stanowiło 96,9% planu wydatków majątkowych po zmianach (90,0 tys. zł). W ramach wydatków majątkowych zakupiono:

- zestawy komputerowe (7 szt.) o wartości 35,8 tys. zł, tj. 94,5% kwoty przyznanej (37,9 tys. zł),
- urządzenie wielofunkcyjne (1 szt.) o wartości 22,1 tys. zł, tj. 100 % kwoty przyznanej (22,1 tys. zł),
- serwer (1 szt.) o wartości 29,3 tys. zł, tj. 97,5% kwoty przyznanej (30,0 tys. zł).

(akta kontroli str. 47-48)

W ramach kontroli wydatków, szczegółowym badaniem objęto 100% wydatków majątkowych w części 46 - Zdrowie, dział 851 – Ochrona zdrowia, rozdział 85153 – Zwalczanie narkomanii, § 6060 – Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych zrealizowanych w 2016 r., w tym postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na dostawę urządzeń, których wartość nie przekraczała wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30 tys. euro.

W Biurze obowiązuje Regulamin ramowych procedur udzielania zamówień publicznych o wartości szacunkowej nieprzekraczającej równowartości kwoty 30.000 euro, wprowadzony zarządzeniem nr 5A/2014 Dyrektora Biura z dnia 16 kwietnia 2014 r.

Urządzenia, każde o wartości poniżej 30 tys. euro, zakupiono w trybie bezprzetargowym, po dokonaniu rozeznania rynku poprzez skierowanie zapytania ofertowego do dostawców ww. urządzeń.

Zamówienia udzielone do równowartości kwoty określonej w art. 4 pkt 8 ustawy Pzp³⁸ zrealizowano zgodnie z regulaminem dokonywania wydatków o wartości szacunkowej nieprzekraczającej równowartości kwoty 30.000 euro. Wydatki były celowe i służyły realizacji zadań Biura.

(dowód: akta kontroli str. 766 - 789)

3. Sprawozdania

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań za 2016 r. przez dysponenta części 46 – Zdrowie, dział 851 – Ochrona zdrowia, rozdział 85153 – Zwalczanie narkomanii i sprawozdań jednostkowych Biura:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) oraz
- sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2016 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych Biura były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r.

³⁸ Ustawy nie stosuje się do: zamówień i konkursów, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30 000 euro.

Kwota dochodów wykonanych w 2016 r., wykazana w rocznym sprawozdaniu Rb-27, była zgodna z danymi wykazanymi w Rb- 27 i z sumą zapisów (obrotów) po stronie Dt na koncie 132 - Rachunek dochodów budżetowych.

Dane wykazane w sprawozdaniu rocznym Rb-23, dotyczące środków otrzymanych, były zgodne z sumą zapisów (obrotów) po stronie Dt konta 130 – rachunek bieżący jednostki/analitka rachunek wydatków oraz sumą zapisów (obrotów) po stronie Ct na koncie 223 – Rozliczenie wydatków budżetowych.

Dane dotyczące wydatków, wykazane w rocznym sprawozdaniu Rb-28, były zgodne z sumą zapisów (obrotów) po stronie Ct na koncie 130 – Rachunek bieżący jednostki/analitka rachunek wydatków.

Dane za IV kwartał 2016 r., wykazane w kwartalnym sprawozdaniu o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji Rb-Z, były zgodne z ewidencją księgową.

Kwoty wydatków, wykazane w rocznym sprawozdaniu z wykonania wydatków budżetu państwa w układzie zadaniowym (Rb BZ1), były zgodne z zapisami po stronie Dt konta 530 – Koszty działalności merytorycznej³⁹.

Ewidencja ta prowadzona była w warunkach przyjętego systemu kontroli zarządczej w zakresie finansowym i uwzględniała wszystkie wymagane elementy/czynności określone w aktach prawnych i regulacjach wewnętrznych oraz obowiązujących standardach.

Przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał, w sposób racjonalny, kontrolę prawidłowości i rzetelności sporządzonych sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(akta kontroli str. 182-183)

3.1. Po kontroli wykonania planu finansowego Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych w 2015 r.⁴⁰ i kontroli przeciwdziałanie uzależnieniu dzieci i młodzieży⁴¹, NIK wniosowała o: podjęcie działań w celu zwiększenia w 2016 r. liczby przeprowadzanych kontroli w podmiotach wydatkujących środki Funduszu oraz rzetelne informowanie o stosowanych kryteriach oceny wniosków o dofinansowanie zadań ze środków Funduszu.

Wniosek pierwszy nie został zrealizowany ponieważ w 2016 r. przeprowadzono tylko 6 kontroli, tj. o jedną mniej niż w 2015 r., co spowodowane było, jak wyjaśniła Główna Księgowa Biura, niedostateczną liczbą pracowników.

Odnośnie realizacji wniosku drugiego, Dyrektor Biura wyjaśnił, że wzmocniono mechanizmy zmierzające do rzetelnego informowania o stosowanych kryteriach oceny wniosków o dofinansowanie zadań ze środków Funduszu, nie określając jednak jakie mechanizmy wprowadzono i na czym one polegały.

(akta kontroli str.973)

3.2. Biuro prawidłowo sprawowało nadzór i kontrolę nad wykonaniem budżetu państwa. W przyjętej koncepcji kontroli ustanowiono mechanizmy kontroli zapobiegające znaczącym ryzykom zidentyfikowanym w obszarze prowadzenia ksiąg rachunkowych i sporządzania

³⁹ Ewidencja wydatków w układzie zadaniowym została wprowadzona aneksem nr 2 z dnia 1 lipca 2012 r. do zarządzenia nr 17/2010 Dyrektora Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii z dnia 31 grudnia 2010 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości. Aneksem tym został wprowadzony załącznik nr 7 – lista kodów będących podstawą księgowania dokumentów finansowo- księgowych oraz obowiązujących w Krajowym Biurze do sporządzania planów wydatków w układzie zadaniowym i do prowadzenia sprawozdawczości w układzie budżetu zadaniowego.

Ewidencja wydatków w układzie zadaniowym (Podzadanie 20.5W Działanie 20.5.1W) jest prowadzona na kontach:

1. 530 – koszty działalności merytorycznej, 530 – 1 – zadania merytoryczne zlecone na zewnątrz, 530- 2 – zadania merytoryczne realizowane przez Biuro. 550 – Koszty utrzymania Biura. Do wszystkich kont syntetycznych prowadzone są konta analityczne w rozwinięciu do czterech poziomów, np. 530-1-2-3.

⁴⁰ Kontrola nr P/16/001.

⁴¹ Kontrola nr P/16/070.

sprawozdań. Przyjęte procedury nadzoru i kontroli zapewniały efektywne wykorzystanie środków finansowych pozostających w dyspozycji Biura.

4. Wykonanie planu finansowego Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych w 2016 r.

4.1. Planowanie przychodów i kosztów Funduszu

Opis stanu
faktycznego

Projekt planu finansowego Funduszu został sporządzony na podstawie informacji pozyskanych od Totalizatora Sportowego sp. z o.o. w Warszawie o prognozowanej kwocie dopłat do odprowadzenia na rachunek Funduszu. Ministerstwo Zdrowia (w dalszej treści także MZ) przygotowało druk planistyczny (PFC), w którym ujęto planowane przychody i koszty realizacji zadań Funduszu na kolejne lata.

Biuro, planując wydatki, dokonuje analizy zadań zrealizowanych w latach poprzednich oraz aktualnych potrzeb społecznych w zakresie uzależnień behawioralnych (wyniki badań, artykuły prasowe, statystyki itp.) i na tej podstawie prognozuje wysokość środków na kolejny rok.

(dowód: akta kontroli, str. 4/A – 12/A)

Koszty realizacji zadań określonych w ustawie o grach hazardowych zostały zaplanowane na kwotę 13 000,0 tys. zł, z przeznaczeniem na dotacje dla jednostek sektora finansów publicznych i niezaliczanych do sektora finansów publicznych.

W planie finansowym Funduszu określono wydatki dla czterech programów⁴².

W podziale wg. paragrafów klasyfikacji, zaplanowano 2.300,0 tys. zł na dotacje z funduszy celowych na realizację zadań bieżących dla jednostek sektora finansów publicznych (§2440), a na dotacje z funduszy celowych na realizację zadań bieżących dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych (§2450) – 10.700,0 tys. zł.

(dowód: akta kontroli, str. 11/A – 12/A)

W ramach środków określonych planem finansowym FRPH Dyrektor Biura dokonał rozliczenia dotacji na realizację poszczególnych zadań określonych w ustawie, jak również określonych w pięciu programach Ministra Zdrowia⁴³, a mianowicie:

1. Wspieranie badań naukowych dotyczących zjawiska uzależnienia od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych, a także rozwiązywania problemów z tym związanych – 933,5 tys. zł. W 2016 r. realizowano 18 projektów dotyczących m.in. czynników ryzyka w zakresie uzależnień behawioralnych.
2. Podnoszenie jakości programów profilaktycznych i terapeutycznych w zakresie uzależnień od hazardu i innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychotropowych – 1 895,1 tys. zł. Realizowano łącznie 40 projektów szkoleniowych mających na celu podnoszenie jakości programów profilaktycznych i terapeutycznych w zakresie uzależnień od hazardu i innych uzależnień behawioralnych.
3. Profilaktykę uzależnienia od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychotropowych – 848,7 tys. zł. Realizowano 26 projektów. Zawarte umowy dotyczyły opracowania i pilotażowego wdrożenia projektów z zakresu profilaktyki uniwersalnej i miały na celu podniesienie wśród młodzieży świadomości ryzyka związanego z angażowaniem się w działania hazardowe oraz w zakresie profilaktyki selektywnej i wczesnej interwencji skierowanych do osób zagrożonych hazardem problemowym lub innymi uzależnieniami behawioralnymi.
4. Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych w zakresie profilaktyki dotyczącej rozwiązywania problemów wynikających z uzależnień od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych – 603,8 tys. zł. Realizowano łącznie 13 projektów mających na celu upowszechnienie wiedzy w zakresie tematyki dotyczącej rozwiązywania problemów wynikających z uzależnień od hazardu lub innych

⁴² Określonych w art. 88 ust. ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 471, ze zm.)

⁴³ Według stanu na 30 grudnia 2016 r.

uzależnień behawioralnych. Umowy obejmowały m.in. zadania związane z opracowywaniem i wydawaniem różnorodnych materiałów informacyjno-edukacyjnych w formie ulotek, broszur, artykułów, audycji radiowych; prowadzeniem telefonu zaufania; prowadzeniem portalu internetowego i obsługi poradni internetowej; organizowaniem regionalnych konferencji na temat zagrożeń związanych z hazardem i innymi uzależnieniami behawioralnymi uwzględniającymi metody profilaktyki i sposobów rozwiązywania problemów tym zakresie. Realizowana była także ogólnopolska kampania społeczna dotycząca zagrożeń związanych z niekontrolowanym używaniem komputera i Internetu pod hasłem „Wyloguj się do życia - a robi się to tak!”, adresowana do dzieci i młodzieży, a także rodziców i wszystkich osób mających wpływ na kształtowanie zachowania i postaw młodzieży.

5. Rozwiązywanie problemów wynikających z uzależnienia od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychotropowych (behawioralnych) – 4 917,3 tys. zł. W 2016 r. realizowano łącznie 77 projektów mających na celu świadczenie pomocy osobom z problemem uzależnienia od hazardu lub z powodu innych uzależnień behawioralnych, ich bliskim i rodzinom, a jednocześnie budowanie odpowiedniego zaplecza w zakresie pomocy osobom uzależnionym, m.in. poprzez zwiększenie dostępności i rozszerzenie oferty profesjonalnej pomocy.

(dowód: akta kontroli str. 72/A – 76/A)

Biuro dokonało jednolitego podziału zadań (planowanie według procedury przewidzianej ustawą – 4 programy, a rozliczenie według ustawy oraz podziału zaproponowanego przez Ministra Zdrowia – 5 programów).

Główna Księgowa Biura wyjaśniła, że „Programy Ministra Zdrowia zostały tak opracowane, aby w zakresie merytorycznym odpowiadały zadaniom wskazanym w art. 88 ust. 4 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych. Programy wprowadzały jednocześnie bardziej przejrzysty i spójny merytorycznie podział na poszczególne obszary działania: badawczy, szkoleniowy, profilaktyczny, edukacyjno-informacyjny, leczniczy i rehabilitacyjny. Zapisy poszczególnych czterech punktów ust. 4 ww. ustawy nie porządkowały poszczególnych zagadnień i w związku z tym wymagały merytorycznej transpozycji na pięć programów Ministra Zdrowia”.

(dowód: akta kontroli, str. 417/A – 418/A)

4.2. Wykonanie planu finansowego Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych

4.2.1. Wydatki poniesione na realizację programów

Opis stanu faktycznego

Biuro w 2016 r. przyjęło do realizacji projekty na łączną kwotę 9.216,8 tys. zł, tj. o 522,4 tys. zł mniej niż w 2015 r. (9.739,2 tys. zł). Zawarto ze zleceniobiorcami 174 umowy o udzielenie dotacji (w 2015 r. – 151 umów), wydatkując, wg. stanu na 30 grudnia 2016 r., kwotę 9.198,4 tys. zł, (realizacja planu finansowego wyniosła 70,8%), tj. o 746,1 tys. zł mniej niż w roku ubiegłym (9.944,5 tys. zł). Różnica w wysokości 18,4 tys. zł pomiędzy kwotą wynikającą z umów a rzeczywistymi wydatkowaniem spowodowana była zwrotami niewykorzystanych dotacji po zakończeniu realizacji zadania, którego termin zakończenia przypadał w trakcie roku budżetowego. W ramach dotacji przekazanych z funduszy celowych na realizację zadań bieżących dla jednostek sektora finansów publicznych zawarto 28 umów o wartości 1.394,5 tys. zł, wydatkowano 1.393,8 tys. zł, tj. 100,0%. W ramach dotacji przekazanych z funduszy celowych na realizację zadań bieżących dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych zawarto 146 umów o wartości 7.822,4 tys. zł, wydatkowano 7.804,5 tys. zł, tj. 99,8%.

(dowód: akta kontroli, str. 44/A – 71/A)

Odnosnie niepełnej realizacji planu finansowego FRPH, Główna Księgowa Biura wyjaśniła, że „pomimo utrzymującego się dużego zainteresowania realizacją zadań ze środków Funduszu i składania w odpowiedzi na ogłaszane konkursy znacznej liczby wniosków, których wartość przekraczała kwotę podaną w ogłoszeniu, nie było możliwe wykorzystanie budżetu w zaplanowanej wysokości. Dysponowanie środkami publicznymi nakłada obowiązek rzetelnego i racjonalnego gospodarowania tymi środkami, dlatego wiele ofert nie

mogło zostać przyjętych do realizacji, ponieważ nie spełniało wymogów konkursowych, bądź ocena w zakresie przedstawianych kosztów wskazywała na możliwość realizacji zadania niższymi nakładami finansowymi niż wnioskowano”.

(dowód: akta kontroli, str. 418/A – 421/A)

Dyrektor Biura, stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 16 grudnia 2014 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań z zakresu ochrony zdrowia, trybu składania wniosków oraz przekazywania środków z Funduszu⁴⁴, ogłaszał konkursy wniosków na sfinansowanie realizacji pięciu programów Ministra Zdrowia.

Przyznanie dotacji poprzedzały ogłoszenia dotyczące programów na stronie internetowej Biura, zawierające informacje o nazwie programu, wysokości środków przeznaczonych na jego realizację, terminie i warunkach realizacji poszczególnych zadań, kryteriach wyboru wniosków o udzielenie dofinansowania, wymagań, jakie spełniać muszą podmioty realizujące poszczególne zadania.

(dowód: akta kontroli, str. 412/A – 415/A)

W ramach udzielania dotacji, w 2016 r., Biuro przeprowadziło dwa postępowania konkursowe. Pierwszy nabór wniosków na realizację zadań ogłoszony został 4 sierpnia 2015 r.⁴⁵ Wpłynęło 200 wniosków o wartości 11 983,0 tys. zł, z których 102 zostało zaopiniowanych negatywnie ze względów formalno-prawnych lub merytorycznych⁴⁶, w dwóch przypadkach wnioskodawcy odstąpili od realizacji projektu. Pozytywnie zaopiniowano 96 wniosków na kwotę 6 956,6 tys. zł, w tym do realizacji w 2016 r. - 6 337,2 tys. zł, w 2017 r. - 468,4 tys. zł, w 2018 r. - 151,0 tys. zł.

(dowód: akta kontroli, str. 243/A – 325/A)

W dniu 10 lutego 2016 r. Biuro zwróciło się do MZ o wyrażenie zgody na możliwość ogłoszenia dodatkowego terminu składania wniosków o udzielenie dofinansowania zadań realizowanych ze środków Funduszu z powodu niewyczerpania kwoty przewidzianej na 2016 r. MZ w dniu 24 lutego 2016 r. wyraziło zgodę na przeprowadzenie dodatkowego konkursu.

Drugi nabór wniosków ogłoszony został 4 marca 2016 r.⁴⁷ Wpłynęło 145 wniosków o wartości 9 481,0 tys. zł., z których 87 zostało zaopiniowanych negatywnie⁴⁸. Pozytywnie zaopiniowano 58 wniosków na kwotę 2 529,1 tys. zł.

(Dowód: akta kontroli, str. 326/A – 391/A)

W dniu 30 maja 2016 r. Biuro przekazało do Departamentu Zdrowia Publicznego Ministerstwa Zdrowia listę wnioskodawców wyłonionych w wyniku rozstrzygnięcia naboru wniosków składanych w terminie do 31 marca 2016 r. na realizację zadań dofinansowywanych ze środków Funduszu. W dniu 23 czerwca 2016 r. Biuro poinformowało MZ, że „w związku z brakiem akceptacji listy wnioskodawców przez Ministra Zdrowia, w chwili obecnej nie będzie możliwości dotrzymania przez Biuro terminu zawarcia umów z wyłonionymi wnioskodawcami”. W dniu 23 czerwca 2016 r. MZ dokonało akceptacji listy wnioskodawców⁴⁹.

(dowód: akta kontroli, str. 392/A – 398/A)

W 2016 r. szesnastu wnioskodawców złożyło odwołania od decyzji komisji udzielającej dotacji z FRPH. W 15 przypadkach odwołania zostały rozpatrzone negatywnie⁵⁰. W jednym

⁴⁴ Dz. U. z 2015 r. poz. 62. Z dniem 8 stycznia 2016 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 4 stycznia 2016 r. w ww. sprawie (Dz. U. z 2016 r. poz. 24).

⁴⁵ Na podstawie zarządzenia nr 7/2015 Dyrektora Biura z 31 lipca 2015 r., z terminem składania wniosków do dnia 1 września 2015 r.

⁴⁶ Wnioski odrzucone lub oddalone

⁴⁷ Na podstawie zarządzenia nr 3/2016 Dyrektora KBdPN z 3 marca 2016 r., z terminem składania wniosków do dnia 31 marca 2016 r., po uzyskaniu zgody.

⁴⁸ Wnioski odrzucone lub oddalone.

⁴⁹ Pismo IK 615956 z 24 czerwca 2016 r.

⁵⁰ Nie uzyskanie wymaganej liczby punktów w zakresie oceny jakości programu merytorycznego

przypadku, po uzyskaniu dodatkowych wyjaśnień oraz informacji od wnioskodawcy, odwołanie zostało rozpatrzone pozytywnie.

(dowód: akta kontroli, str. 408/A – 411/A)

Na podstawie analizy 16 umów o wartości 1.579,7 zł tys. stwierdzono, że zawierały szczegółowy opis zadania, termin jego realizacji, kwotę dofinansowania, termin i sposób przekazywania środków, oraz sposób rozliczenia się z otrzymanej dotacji, czym spełniały warunki określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 16 grudnia 2014 r.

(dowód: akta kontroli, str. 412/A – 415/A)

Stan środków finansowych na rachunku bankowym KBPN, według stanu na 30 grudnia 2016 r., wynosił 4,7 tys. zł.

Jak wyjaśniła Główna Księgowa Biura „środki na rachunek Biura wpłynęły w dniu 30.12.2016r. po godzinie 12⁰⁰ (dokładnie 13⁵²). Zgodnie z Regulaminem systemu NBP Eliksir zlecenia złożone do realizacji w dniu 30.12.2016r. w godzinach od 12⁰⁰ do 16⁰⁰ były realizowane z zastrzeżeniem, że odbiorcy otrzymają środki finansowe w dniu 2 stycznia 2017 r. W związku z powyższym przekazanie środków do MZ w dniu 2.01.2017 r. i uznanie rachunku NBP w dniu 2.01.2017 r. nie miało żadnego negatywnego skutku w zakresie rozliczania otrzymanych zwrotów niewykorzystanych dotacji”.

W 2016 r. w ramach środków Funduszu nie przeprowadzano żadnych postępowań o udzielenie zamówienia określonego ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁵¹.

(dowód: akta kontroli, str. 406/A, 426/A – 428/A)

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Dyrektora Biura podejmowane w celu zapewnienia prawidłowego przebiegu procedury wyłonienia podmiotów, którym udzielono dofinansowania oraz zawieranie umów zgodnie z wymaganą procedurą.

4.2.2. Koszty administracyjne Biura ponoszone w związku z obsługą Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych

Opis stanu faktycznego

Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii pokrywało koszty administracyjno-biurowe związane z obsługą Funduszu ze środków zaplanowanych w swoim budżecie. Koszty obsługi Funduszu, w 2016 r., wyniosły 566,0 tys. zł (w 2015 r. – 550,6 tys. zł), co odpowiadało 6,2% (w 2015 r. – 5,7%) wszystkich kosztów poniesionych ze środków Funduszu na realizację jego ustawowych zadań. Środki wydatkowane na wynagrodzenia pracowników zatrudnionych w ramach 5,7 etatów⁵² wyniosły 363,7 tys. zł (wzrost o 16,3% w stosunku do roku ubiegłego – 312,9 tys. zł).

Koszty wynagrodzeń, wraz z pochodnymi, stanowiły 64,3% kosztów obsługi Funduszu (w 2015 r. – 56,8%). Zatrudnienie, na koniec 2016 r., wyniosło 5,7 etatów⁵³ i było identyczne w stosunku do roku ubiegłego.

Pozostałe koszty bieżące wyniosły 202,2 tys. zł i były niższe od poniesionych w 2015 r. (237,7 tys. zł) o 35,5 tys. zł, tj. 14,9%. Zmniejszenia kosztów dotyczyły między innymi zakupu wyposażenia, akcesoriów komputerowych – 22,1 tys. zł (72,8%), opinii i ekspertyz merytorycznych o 6,3 tys. zł (37,9%).

Koszty wynagrodzeń, wraz z pochodnymi, z tytułu zrealizowanych zadań na podstawie umów zlecenia, sfinansowanych w 2016 r., wyniosły 37,6 tys. zł (w 2015 r. - 43,2 tys. zł, spadek o 10,2%) w tym nadzór finansowy nad realizacją zadań zleconych oraz nadzór merytoryczny – 23,9 tys. zł, sprzątnięcie lokalu – 6,0 tys. zł, opinie i ekspertyzy merytoryczne – 7,7 tys. zł.

(dowód: akta kontroli, str. 17/A, 77/A, 215/A – 219/A)

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii oszczędnie gospodarowało środkami przeznaczonymi na obsługę Funduszu.

⁵¹ Dz. U. z 2015 r. poz. 2164, ze zm.

⁵² Z dodatkowym rocznym wynagrodzeniem oraz pochodnymi.

⁵³ W tym 3 etaty merytoryczne oraz 2,7 etatu ds. rozliczeń finansowych.

4.3. Sprawowanie nadzoru nad realizacją zadań w ramach programów Ministra Zdrowia

Opis stanu faktycznego

Realizacja obowiązków kontrolnych odbywa się na podstawie procedur określonych w zarządzeniu nr 34/2012 Dyrektora Biura z dnia 21 grudnia 2012 r.⁵⁴ Biuro opracowało i umieściło na swojej stronie internetowej⁵⁵ w zakładce Hazard/sprawozdawczość szczegółową instrukcję rozliczania dotacji przyznanych ze środków FRPH, między innymi kryteria, które muszą spełniać dowody księgowe oraz sprawozdania, najczęściej występujące błędy.

(dowód: akta kontroli, str. 29/A – 37/A)

W 2016 r. zaplanowano przeprowadzić sześć kontroli merytorycznych (II, III i IV kwartał).

W 2016 r. zrealizowane zostały wszystkie zaplanowane kontrole. W każdym przypadku stwierdzono nieprawidłowości, które dotyczyły prowadzenia dokumentacji niezgodnie z wytycznymi KBPN. Podmioty zostały zobowiązane do uzupełnienia akt zgodnie z wymogami. Zakwestionowano łącznie kwotę 7 067,69 zł, w tym 4 972,56 zł jako kwotę nadmiernie pobranej dotacji oraz 2 095,13 zł z tytułu wydatkowania środków niezgodnie z przeznaczeniem⁵⁶. Zwrotu zakwestionowanych środków dokonano na rachunek Biura w 2016 r.

(dowód: akta kontroli, str. 38/A – 43/A)

W 2016 r. skontrolowano tylko 4% podmiotów, z którymi podpisano umowy w 2015 r. (6 z 151), stwierdzając we wszystkich przypadkach nieprawidłowości. Nie przeprowadzono żadnej kontroli podmiotu, z którym zawarto umowy w 2016 r.

Z wyjaśnień Głównej Księgowej Biura wynika, że przeprowadzenie tylko 6 kontroli, w ciągu roku, spowodowane było niedostateczną liczbą pracowników.

(dowód: akta kontroli, str. 427/A)

Ustalone nieprawidłowości i uwagi

W ocenie NIK, pomimo właściwych procedur weryfikacji wydatkowania dotacji za pomocą analizy sprawozdań okresowych oraz załączanej dokumentacji, wskazane jest zwiększenie liczby kontroli bezpośrednich w podmiotach wykorzystujących środki publiczne.

Aktualna obsada etatowa Biura jest niewystarczająca by w pełni monitorować i weryfikować realizację zawartych umów. Procedura i częstotliwość przeprowadzanych konkursów, jak też liczba składanych wniosków o dofinansowanie, uniemożliwiają skuteczną kontrolę wydatkowania środków publicznych z FRPH.

Zdaniem NIK, wskazane jest zwiększenie obsady etatowej Biura i zatrudnienie pracownika/ów, których zadaniem byłoby przeprowadzanie wspomnianych kontroli, co pozwoli, w większym stopniu, eliminować ewentualne nieprawidłowości w procesie przyznawania i wykorzystywania dotacji.

4.3.1. Niewykorzystane dotacje

Opis stanu faktycznego

Do dnia 16 lutego 2017 r. zleceniobiorcy zwrócili na rachunek Biura, prowadzony do obsługi Funduszu, niewykorzystane w 2016 r. dotacje w wysokości 153,1 tys. zł (zwrot za 2015 r. wyniósł 115,6 tys. zł). Zwrotu niewydatkowanych dotacji dokonało 36 podmiotów (w 2015 r. – 49).

W związku z nieterminowym zwrotem niewykorzystanych dotacji oraz uzyskaniem nieplanowanych dochodów (odsetek) od dotacji pozostających na rachunkach zleceniobiorców na rachunek Biura wpłynęły odsetki bankowe w wysokości 0,3 tys. zł⁵⁷.

Najwyższe kwoty niewykorzystanych dotacji dotyczyły:

- Centrum Neuropsychiatrii Neuromed SPZOZ ul. Białowieska 74a, 54-235 Wrocław, umowa nr 147/HE z dnia 01.07.16 r. o wartości 47 700,00 zł, zwrot 29 613,47 zł;

⁵⁴ Zarządzenie w sprawie wprowadzania zasad przekazywania i rozliczania dotacji na zadania wynikające z ustawy tworzącej Fundusz.

⁵⁵ [Http://www.kbnp.gov.pl](http://www.kbnp.gov.pl)

⁵⁶ Wszystkie kontrole dotyczyły umów podpisanych w 2015 r.

⁵⁷ Dotyczy umów realizowanych w 2016 r.

- NZOZ Specjalistyczne Centrum Medyczne S.C. Joanna i Konrad Pokraśniewicz ul. Gen. Józefa Hallera 39, 07-410 Ostrołęka, umowa nr 149/HE/ z dnia 01.07.16 r., zwrot 26 997,54 zł;

- Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Al. Raclawickie 14, 20-950 Lublin, Umowa nr 1/HM z dnia 04.01.16 r. o wartości 72 000,00 zł, zwrot 25 834,41 zł.

Powodem zwrotu dotacji było m. in. niższa od zaplanowanej liczba uczestników konferencji/szkoleń, opóźnienia w uruchomieniu placówki, częściowy brak realizacji zadań merytorycznych.

(dowód: akta kontroli, str. 44/A – 71/A, 399/A – 405/A, 412/A – 414/A)

NIK zwraca uwagę na wzrost kwoty niewykorzystanych dotacji. Za 2015 r. 49 podmiotów dokonało zwrotu 115,6 tys. zł, podczas gdy za 2016 r. kwota zwrotów dokonanych przez 36 podmiotów wyniosła już 153,1 tys. zł (wzrost o 32,4%).

4.3.2. Rzetelność kwartalnych i rocznych sprawozdań z realizacji zadań finansowanych z Funduszu

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z wytycznymi „Instrukcji obiegu dokumentów finansowo-księgowych i rozliczeń Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych” Ministerstwa Zdrowia z dnia 19 grudnia 2012 r.⁵⁸, Biuro przekazywało Ministerstwu Zdrowia roczne i kwartalne sprawozdania merytoryczne i finansowe z wykonania wydatków w 2016 r. w ramach Funduszu, w rozdziale 85195, w celu ich akceptacji.

W sprawozdaniach kwartalnych wykazywano m.in: zaawansowanie wykonania planu wydatków, zaangażowanie środków finansowych, liczbę zawartych umów, kwoty przekazanych dotacji, opis zrealizowanych zadań wraz z uzyskanymi efektami. W rocznym sprawozdaniu z wykonania wydatków Funduszu wykazano wartości pomniejszone o zwroty niewykorzystanej dotacji. Sprawozdania przekazywane były w terminach określonych w Instrukcji.

(dowód: akta kontroli, str. 78/A – 214/A, 224/A – 242/A)

W dniu 25 stycznia 2016 r. Biuro sporządziło roczne sprawozdanie RB – BZ2 z wykonania planu finansowego państwowego funduszu celowego w układzie zadaniowym za 2016 r.

Biuro realizowało następujące zadania/ podzadania/ działania, tj.:

- 20.5.W Profilaktyka, edukacja i promocja zdrowia oraz nadzór sanitarno-epidemiologiczny, zrealizowano 174 działania (plan przewidywał 160);

- 20.5.1.W Profilaktyka zdrowotna i promocja zdrowego trybu życia, zrealizowano 79 zadań (plan – 85);

- 20.5.1.3.W Profilaktyka i zwalczanie uzależnień, zrealizowano 95 zadań (plan – 75).

(dowód: akta kontroli, str. 222/A – 223/A)

Odnosnie braku pełnej realizacji zadania 20.5.1.W, Główna Księgowa Biura wyjaśniła, że „wartość miernika na rok 2016 została oszacowana na podstawie stopnia realizacji celu w latach ubiegłych. Spodziewano się również większego zainteresowania wśród jednostek samorządu terytorialnego jeżeli chodzi o możliwość Organizacji regionalnych konferencji na temat zagrożeń związanych z hazardem i innymi uzależnieniami behawioralnymi uwzględniających metody profilaktyki i sposoby rozwiązywania problemów w tym zakresie. W obydwu konkursach na realizację tego zadania złożono 7 wniosków, z czego 3 przyjęto do realizacji. Jednocześnie warto podkreślić, że ogólna wartość miernika 20.5.W. Profilaktyka, edukacja i promocja zdrowia oraz nadzór sanitarno-epidemiologiczny zaplanowana na 2016 r. o wartości 160, została osiągnięta na poziomie 174, co oznacza że ogólny cel zadania został osiągnięty”.

(dowód: akta kontroli, str. 421/A – 422/A)

⁵⁸ Instrukcja obiegu dokumentów finansowo-księgowych i rozliczeń Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych została zaktualizowana przez Ministerstwo Zdrowia w dniu 14 listopada 2016 r.

4.4. Realizacja Narodowego Programu Zdrowia

W dniu 28 lipca 2016 r. Ministerstwo Zdrowia Departament Zdrowia Publicznego skierował do KBPN oraz do Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pismo informujące o rozpoczęciu prac nad Celem Operacyjnym nr 2 „Profilaktyką i rozwiązywaniem problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi” w projekcie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 - 2020. Zgodnie z projektem skierowanym pod obrady Rady Ministrów na realizację programu przewidziano środki finansowe z FRPH w wysokości 31 040,0 tys. zł w 2016 r. oraz 31 040,0 tys. zł w 2017 r.

W dniu 4 sierpnia 2016 r. Biuro poinformowało MZ o planowanych zadaniach i kwotach na ich realizację w ramach Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii. W 2016 r. przewidziano wydatkowanie 10 300,0 tys. zł.

W dniu 16 sierpnia 2016 r. Biuro przedstawiło MZ harmonogram wydatków na 2017 r. w wysokości 13 000,0 tys. zł. Jednocześnie napisano, że „Biuro podtrzymuje swoje stanowisko, co do kwot planowanych do wydatkowania w 2016 r. tj. w wysokości 1 000,0 tys. zł, Zakres zadań i plan wydatków został przygotowany z uwzględnieniem realnych możliwości przeprowadzenia procedury konkursowej (...)”.

(dowód: akta kontroli, str. 437/A – 508/A)

W dniach 29 sierpnia 2016 r. oraz 22 września 2016 r. Biuro przedstawiło kolejną wersję planu wydatków na realizację NPZ w 2016 r. w wysokości 1 540,0 tys. zł.

W dniu 3 października 2016 r. Biuro przekazało do MZ skorygowany wykaz zadań wraz z planowanymi kosztami ich realizacji w wysokości 815,0 tys. zł.

W dniu 16 listopada 2016 r. plan wydatków został skorygowany do 270,0 tys. zł.

W dniu 22 listopada 2016 r. Dyrektor Biura poinformował MZ, że Biuro rezygnuje z planowanych działań w 2016 r., „gdyż pozostały do końca roku czas nie daje możliwości przeprowadzenia rzetelnego postępowania konkursowego oraz zrealizowania zadania”.

(Dowód: akta kontroli, str. 510/A – 578/A)

V. Wnioski

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁵⁹ wnioskuje o:

1. przeprowadzenie analizy stanu zatrudnienia i zidentyfikowanie zapotrzebowania poszczególnych jednostek organizacyjnych Biura na pracowników w celu ustalenia efektywnej struktury zatrudnienia, odpowiedniej do wykonywania zadań;
2. zaprzestanie zawierania umów cywilnoprawnych na realizację bieżących zadań, spełniających warunki umów o pracę oraz z pracownikami na wykonanie zadań, które należą do ich obowiązków;
3. podjęcie działań w celu zwiększenia, w 2017 r., liczby przeprowadzanych kontroli w podmiotach wydających środki z Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych oraz z dotacji celowych na zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii;
4. kontynuowanie działań zmierzających do pełnego wdrożenia przyjętych procedur informowania o stosowanych kryteriach przyznawania dotacji.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie

⁵⁹ Dz.U. z 2017 r. poz. 524.

21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora jednostki organizacyjnej Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 19 kwietnia 2017 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Zdrowia

Dyrektor
Piotr Wasilewski

.....
podpis

Kontrolerzy:
Hanna Hawrylik
Doradca ekonomiczny

.....
Podpis

Krzysztof Barej
Główny specjalista k.p.

.....
Podpis

